

Unsa Ang Lima Ka Sukaranan Nga Aspekto Sa Bibliyanhong Pagpanambag?

Susing Pulong: Pag-ila, Kasayuran, Pagbuhat, Pag-aghat, Pagmatuud

- I. Kadaghanan sa mga tao nagatoo nga ang pagpanambag mao ang paghatag ug kasayuran sa tao, apan ang Bibliyanhong pagpanambag naglangkub sa lima nga sukaranong mga aspekto.

- II. Pag-ila: Adunay duha ka mga aspekto dinhi nga dapit: Emosyonal, Kasayuranan.
 - A. Ilhon nga adunay mapuanguron nga pagsabot samtang ang mga nagapatambag magsugilon sa ilang kaagi o mopahayag sa ilang gikinahanglan. Mao ni ang panahon sa pagpaminaw. Mao usab kini ang panahon sa pagsugod alang sa kaayuhan.
 1. Ang Dios nagpatigbabaw kanato ang pagkinahanglan sa pagpaminaw (ug pagsabot) una kita motanyag ug tambag.
 - a. Santiago 1:19, “Sabta ninyo kini, hinigugma ko nga mga igsoon. Kinahanglan nga ang matag-usa ka tawo magmaabtik sa pagpanimati, magmahinay sa pagsulti, magmahinay sa pagkasuko.”
 2. Tugti nga ang Dios mogamit sa imong mapuangurong pagsabot sa pag-abri sa hunahuna ug kasingkasing sa taong nasakitan diha sa imong pagtambag. Ang pagpaminaw mao ang pinaka-epektibo nga paagi sa pagtukod ug kaayuhan sa relasyon nga maoy moabri unya sa tao nga magpatambag kanimo.
 3. Ilhon ug uban sa ilang pagbati sa angayan gayud.
 - a. Kita gitudluan sa Balaan’g Kasulatan sa “panghilak kamo duyog sa mga nagapanghilak’ (Roma 12:15), dili `magmaymay sa mga nagapanghilak. Ayaw dungagi ang kamatuoran sa kasakit. Bibliyanhong kamatuoran ang isaysay sa insakto nga panahon.
 - 1) Daghan sa mga taong nasakitan ang dili mulabang sa ilang kaguul (pagkawala) tungod basin unya adunay nagsulti kanila nga magmakusganon, ayaw paghilak, o pakalmahon ra ang ilang emosyon,

“Dili unta ka mobati sama ana.” Ang labaw nilang gikinahanglan karon mao ang pagpamatuud nga ang ilang pagbati insakto.

- b. Tugti nga mopahayag sa mga pagbati. “Okay ra ang mohilak, magguul, masakitan o mobati ug kasuko niining tungora!” “Okay ra nga mosulti ug, ‘agoy.”

4. Ilhon ang imong kaugalingon sama sa ilang kaluyahon ug kapakyasan sa nangagi kon mahimo. Makahimo kini kanila nga gawasnon sa pagproseso sa ilang kaugalingong mga suliran.

- a. Si Apostol Pablo nagpadayon sa pag-ila sa ‘iyang pagkamakasasala, madagmalong kaagi aron makatabang sa uban sa pag sulbad sa sala nga ilang ginaatubang.

- 1) I Timoteo 1:13: “Bisan pa nga kaniadto siya akong gipasipalahan... gilutos... ug gipakaulawan...”

- b. Si Pablo sa gihapon naghulagway sa iyang kaugalingon ingon nga labaw’ng makasasala.

- 1) I Timoteo 1:15, “...si Cristo Jesus mianhi sa kalibutan aron sa pagluwas sa mga makasasala, ug ako mao ang labaw sa mga makasasala.”

- a) Ang berbo nga “Ako mao” usa ka presenting mapanadayunong aksyon, “Ako mao ang labaw sa tanan.”

5. Isa sa mga katuyuan sa lawas ni Kristo mao ang pagpahayag ug gugma sa mga nasakitan.

- a. I Cor. 12:26, “Kon ang usa ka bahin magaanus, nan, ang tanan magadungan sa pag-antus; kon ang usa ka bahin pasidunggan, nan, ang tanan magadungan sa pagkalipay.”

6. Pagpunting diha sa pagpaminaw ug pagsabot; likayi ang paghukom, pagsaway, o pagsalikway, ang pagbanabana ug pagplano sa imong tubag.

- a. Ang Hebrohanong pulong na “pagsabot: mao ang “pagpamati.” Kini nahidayag sa pag-ampo ni Haring Solomon sa dihang nagsugod ‘sya sa paghari.

- 1) I Mga Hari 3:9, “Busa hatagi ang imong ulipon sa usa ka masinabtanong kasingkasing sa paghukom sa imong katawhan, aron maila ko ang kalainan sa mayo ug dautan; kay kinsay makahimo sa paghukom niining imong daku nga katawhan?”

- b. (Ang Dios nagsulti) Kini ang hinungdan sa kaulawan nga mosulti una usa mamati o mosabot.
- 1) Prov. 18:13, “Kadtong magahatag ug tubag sa wala pa niya madungog, maoy usa ka binuang ug kaulawan alang kaniya.”
7. Isalamin balik sa ila kon unsay imong nadungog sa ilang gisulti. Ibalik pag usab ang mga pulong nga walay pagbanabana o paghubad niini. “Mao ba ni akong nadungog sa imong gisulti nga...”
- a. Ang imong tumong dinhi mao ra ang pagsabot ug pagmatuud nga ang kasayranan pinaagi sa pagsud-ong balik kon unsa’y imong nadungog. Ang salamin nagsud-ong balik kon unsa ang insakto nga dagway ang makita sa atubangan niini.
8. Paminaw nga adunay inabrehan, madawatong nawong sama sa gihimo sa Dios nganhi kanato.
9. Gamiton ang tulo ka paagi sa pag-ila.
- a. Pag-ila nga ikaw usab niagi sama sa ilang giagian apan ayaw ilansad ang imong istorya sa kinabuhi.
- 1) Si apostol Pablo iyang gipahinumduman ang mga magtotoo sa Corinto nga sila usab adunay pakigbuno sa nangagi apan ila kining gi sulbad.
- a) I Cor. 6:9-11, “Nasayud ba kamo nga ang mga dili matarung dili makapanunod sa gingharian sa Dios? Ayaw kamo pagpalimbong; walay mga makihilawason, o mga tigsimba ug mga diosdios, o mga mananapaw o mga bayot, (10) o mga kawatan, o mga dalo, o mga palahubog, o mga tigpasipala, o mga tulisan, nga makapanunod sa gingharian sa Dios. (11) Ug kaniadto ang uban kaninyo mga ingon niini. Apan kamo gihinloan na, kamo gibalaan na, kamo gimatarung na sa ngalan sa Ginoong Jesu-Cristo ug diha sa Espiritu sa atong Dios.”
- b. Dawata nga ikaw usab adunay pangkinahanglan.
- c. Uyoni nga ang ilang mga pagbati insakto bisan pa nga kini kasuko.
- B. Ilhon ang nag unang mga gikinahanglan o mga suliran nga angay lab’ngan.
1. Adunay upat ka mga hinungdan nganong usahay lisod kini buhaton.
- a. Basi adunay kamatuuran nga dili nila gusto ilhon.
- b. Basi adunay pagbati nga dili nila gusto bation.

- c. Basi adunay responsibilidad nga dili nila gusto abagahon.
 - d. Basi adunay motibo nga dili nila gusto ilhon.
2. Ang Dios mohatag lamang ug grasya (kusog, abilidad) sa kamatuoran o reyalidad.
- a. Juan 1:14, “Ug ang Pulong nahimong tawo ug ipon kanamo mipuyo siya nga puno sa grasya ug sa kamatuoran; ug among nakita ang iyang himaya, ang himaya nga ingon sa pagadawat sa bugtong Anak gikan sa Amahan.”
3. Siguroha nga adunay pag-uyon kon unsa g’yod ang tinuud nga suliran ug mga pagkinahanglan usa ka mopadayon sa unahan.

III. Kasayuran (panan-aw, katin-awan).

- A. Kasayuran (mga panan’aw, pagtin’aw) gikinahanglan una pa ang kabaghuan.
Kapitulo Onse - nagahisgot sa kasayuran niining pagmaymay sa pagbag-o diha sa Roma 12:1, “Busa hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Dios, sa pagtugyan sa inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan ug hinangponon sa Dios, ang halad nga mao ang inyong espirituhanong pagsimba.”
- B. Pananghid una usa ka mohatag ug kasayuran. Moabri kini sa pultahan sa ilang hunahuna. Ang paghatag ug kasayuran nga walay pagpananghid mao usahay moresulta ug reaksyon, pagdumili ug madaliong pagsalikway. Ang pagpananghid nagapakita ug respeto.
 - 1. “Mahimo bang mutanyag ug sugyot?”
 - 2. “Buot ka bang modawat ug sugyot?”
 - 3. “Mahimo bang mosaysay ug usa ka butang kanimo?”
- C. (Ang imong tahas mao ang) Tin’awon ang sayop nga kasayuran(sayop nga mga tinohoan) o tul-iron ang sayop nga tinohoan sa kasingkasing.

Mga Panghitabo

Mga Gitoohan

Batasan

- 1. I Tim. 1:3-4, “Sumala sa akong pag-agda kanimo sa nagpadulong ako sa Macedonia, agdahon ko ikaw karon sa pagpabilin sa Efeso aron imong baoran ang pipila ka mga tawo sa dili pagpanudlo ug lain nga tulooan,(4) ni sa pagtagad sa tinumotomo nga mga sugilanon ug sa dili matapus nga kaayusan sa kaagi sa mga kagikan, nga ang maong mga butang nagapadasig hinoon sa paglalislalis inay sa langitnon nga pagkabinansay diha sa pagtoo.”

D. Liway ang mga pagtolon'an (mga gitooan) sa mga tao, sa mga kaugmarang tradisyon nga mosupak sa Balaang Kasulatan.

1. Ang Balaan nga Kasulatan maoy tukod ingon nga tonton sa kamatuoran. Ang tanan nga personal, rilihiyon, kultural nga tinoohan ug mga batasan kinahanglan hukman sumala sa Balaang Kasulatan.
2. Sayup nga panghunahuna (ug/o teyolohiya) mahimong ugat sa personal nga mga problema ug mga pagbati...nga mao...ang sentro sa gitooan gitawag nga kasingkasing o kinahiladman.

IV. Pagbuhat/Pag-aplekar sa Kaugalingon.

A. Kadaghanan sa mga tao nakabalo kon unsay tinuud apan wala tingali gidapat sa ilang mga kaugalingon. Adunay naandan nila nga batasan nga sa kanunay ipabuhat kini ngadto sa uban. Dili sila makamao kon unsaon sa pagdapat/pagbuhat sa kamatooran o sa pagtin'aw sa ilang ginaatubang nga sitwasyon.

B. Ilang napakyas sa pagtan'aw ang hinungdan ug epekto nga mga sulundan nga batasan o panghunahuna o pagsumpay sa tulbok sa kamatooran sa ilang kaugalingong kinabuhi. Usa ka praktikal nga proyekto mao ang pagbasa sa mga bersikulo nga modapat sa ilaha apan ibutang ang ilang pangalan sa angayan gayud.

1. Gal. 6:7, "Ayaw kamo palimbong; ang Dios dili mabiaybiay, kay bisan unsay igapugas sa tawo mao usab kana ang iyang pagaanion."

V. Pag-aghat,- adunay upat ka mga paagi sa Dios sa pag-aghat alang sa kausaban.

A. Pinaagi sa Pulong sa Dios.

1. Heb. 4:12-13, "Kay ang pulong sa Dios buhi ug nagalihok nga gamhanan, labi pang mahait kay sa espada nga duhay sulab..."
2. Rom. 10:17, "Busa ang pagtoo magaabut gikan sa madungog, ug ang madungog magaabut pinaagi sa pagwali mahitungod kang Cristo."

B. Pinaagi sa lihok sa Dios – kon dili kita maminaw sa Pulong sa Dios, 'Sya ang mamuhat. Kasagaran sa mga tao dili maaghat sa kabaghuan hangtud nga makasinati ug tumang kasakit diha sa pisikal o emosyonal.

1. Neh. 9:30, "Ngani sa daghang katuigan ikaw nag-antus kanila, ug nagpamatuod batok kanila pinaagi sa imong Espiritu pinaagi sa imong manalagna: ugaling wala gayud sila mamati: busa imong gihatag sila ngadto sa kamot sa mga katawohan sa kayutaan."

C. Pinaagi sa Iyang Espiritu.

1. Psalmo 139:23-24, "Susiha ako, oh Dios, ug hibaloí ang akong kasingkasing: Sulayi ako, ug hibaloí ang akong mga hunahuna; (24) Ug tan-awa kong kanako aduna bay dalan sa pagkadautan, ug mandoi ako sa dalan nga walay katapusan."
2. Juan 16:8-11, Ang Balaang Espiritu nagakunbiktar sa sala, pagkamatarung, paghukom.

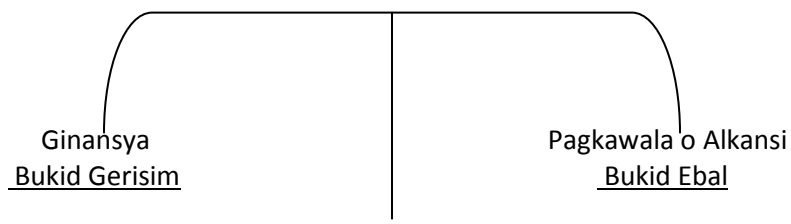
D. Pinaagi sa Iyang Katawohan.

1. Gisukmatan ni Pablo si Pedro sa personal gayud ngadto sa Antioquia tungod sa iyang pagka-aron-ingnon (Gal. 2:11-14).
2. Gisukmatan ni Pablo ang daghang kataw'han pinaagi sa iyang mga sinulat (I Cor. 11:17-34).

E. Ilhon ang hut-ong sa Kaaghatan.

1. Ang pag-aghat usahay ginabasi sa tinguha alang sa ginansya o ang kahadlok nga maalkansi.
 - a. Ang Dios nagbutang ug duha ka bukid sa Israel, ang usa mao ang bukid Gerisim (panalangin) ug ang laing bukid mao ang Ebal (tunglo). Sa dihang ang mga Israelita magalakaw agi niining duha ka bukid ilang mahinumduman nga ang pagtuman magadala ug panalangin ug ang pagsupak modala kanila ug tunglo (Deut. 11:26-29).
2. Matag tao adunay handurawan nga ginansya/alkansi nga timbangan diha luyo sa iyang hunahuna kon mao diha gipasikad ang iyang mga desisyon.

Dibuho/hulagway:

3. Ang hut-ong sa pag-aghat mahimong naa sa tulo ka nagkalainlaing dapit ug sa mga panahon.
 - a. Tinguha alang sa ginansya sa Dios ug kahadlok sa pagkaalkansi sa Dios.
 - b. Tinguha alang sa ginansya sa uban ug kahadlok sa pagkaalkansi sa uban.
 - c. Tinguha para sa atong ginansya ug kahadlok sa atong pagkaalkansi.
4. Ang tulo ka dapit adunay luna ug mahimo nga kaangayan.

5. Matag desisyon pinasikad sa ginansya/pagkawala o alkansi nga timbangan.

VI. Pagmatuud

A. Tingali adunay pangkinahanglan nga uyunan sila nga ang ilang ginabuhat insakto ug gikinahanglan lang nga ila kining ipadayong ang maayong mga buhat.

1. I Cor. 11:2, "Ginadayeg ko kamo tungod sa inyong paghandum kanako sa tanang paagi ug sa pagbantay sa akong mga pagtulon-an ingon sa akong pagbilin niini kaninyo."

B. Ang pagmatuud ug pagdayeg uyon sa Bibliya.

1. Prov. 27:2, "Padayega ang laing tawo mahitungod kanimo, ug dili ang imong kaugalingon nga baba; Ang usa ka dumoloong, ug dili ang imong kaugalingong mga ngabil."

2. I Cor. 11:2, "Ginadayeg ko kamo tungod sa inyong paghandum kanako sa tanang paagi ug sa pagbantay sa akong mga pagtulon-an ingon sa akong pagbilin niini kaninyo."

Dr. Chuck Lynch
Living Foundation Ministries

Cebuano translation
Joel and Liza Martinez - Davao City, Philippines
jbmharvest@yahoo.com
July 2012

